

Musa

Un relat de: _

Definitivament, es va dir la Naima enmig d'un bany de resignació, quan les idees estan decidides a no aparèixer, simplement no ho fan, i cap mena d'exhortació més o menys dràstica pot empènyer-les al contrari. La Naima sentia com un embús al cervell, una capa densa i gruixuda que hi impedia l'accés. És clar que embús no deu ser pas el terme adequat, perquè és sinònim d'aglomeracions, reunions en massa i grans concentracions, com si les idees s'acumulessin descontroladament a les vies d'entrada de la ment, i el desordre les fes accedir-hi a un ritme pràcticament nul; això, tanmateix, pel que s'ha dit fa un moment és òbviament incorrecte. Aquestes vies d'entrada a la ment, que dèiem, el que patien era un abandó màxim, com les típiques velles carreteres mal asfaltades, a les quals la construcció de modernes, ràpides i eficients autovies ha portat a l'oblit.

Oblit, oblit.

Sigui com sigui, la Naima va distendre l'esquena, i es reclinà profundament sobre la butaca, mentre la fulla virtual de l'editor de textos, davant seu, romania en blanc, només amb la presència del cursor que pampalluguejava ansiosament al damunt de tot, i que mantenia encara la vana esperança de poder caminar pàgina avall bo i deixant enrere ràfegues de paraules impecablement enllaçades, de les quals estar orgullós i satisfet. La Naima, fins llavors, havia anat traçant de tant en tant algunes d'aquestes paraules, però com que no s'havia sentit orgullosa ni satisfeta, ni molt menys -més aviat s'havia sentit avergonyida, ridícula o extremadament vulgar-, havia acabat amb elles amb una rapidesa perfecta: «Selecciona-ho tot», «Suprimeix» i tzass!, pàgina en blanc.

La Naima abaixà la pantalla del portàtil, signe inequívoc de rendició, com aquell qui branda la bandera blanca o clava l'espasa al terra. Quan l'assetjaven aquestes èpoques de sequera pel que fa a idees i inspiració, els pitjors pensaments abordaven el seu cap, com és normal. Es preguntava si això d'escriure estava realment fet per ella, si no havia pres el camí equivocat o si no tenia el que calia. "No estàs prou capacitada, què hi farem", es deia, "deixa-ho córrer ara que encara hi ets a temps, quan abans giris cua menys forta serà la caiguda, cadascú ha d'esbrinar quin és el seu lloc en aquesta vida, i el d'escriptora, no crec que en calguin més proves, no és pas per a tu".

Va llevar-se de la butaca i va fer dues passes fins al llit, sobre el qual es llençà llavors amb tota la violència que havia pogut reunir, tal com si desitgés autodestruir-se en el cop. Amb el llençol rebregat va embolicar-se, i va restar uns minuts regirant-se entremig d'ells, canviant de postura cada, posem, trenta segons, degut a la inquietud psíquica que ja llavors havia esdevingut física. I al capdavant d'aquests incòmodes minuts, per mitjà de quatre estrebades acabà traient-se la roba, va arrencar el llençol del llit i s'estirà sobre aquest últim, mantenint-se estoicament immòbil, més enllà de qualsevol molèstia, picor o incomoditat.

Immòbil, Immòbil.

Durant la breu becaina que vingué després, els somnis van prendre una forma del tot abstracta, desfigurada i surrealista de la qual resultava impossible treure'n l'entrellat. Al despertar, la Naima en recordava algunes imatges difuses, alguns colors i alguns estampats estranys.

Aviat s'aixecà d'un bot i es vestí novament amb la roba que abans havia deixat espargida pel terra. Fet això prengué les claus, la cartera i algun altre estri que considerava necessari per sortir de casa, i tot seguit ja va tocar el dos cap al carrer, amb els cabells desgavellats i l'empremta del matalàs sobre la galta.

La Naima no era de Barcelona, de manera que només es coneixia la ciutat a traves generals, els carrers grossos, les avingudes principals i alguna o altra curiositat. I essent així, li encantava posar-se a errar pels carrerons del casc antic, endinsant-se en carrers on no havia posat mai peu, perdre-s'hi i passejar i passejar fins que en un moment donat, sense previ avís i de cop anava a sorgir a la plaça Sant Jaume, a la plaça Reial o la Rambla. Aleshores l'envaïa aquella sensació de familiaritat retrobada, i la deixava arribar amb un generós somriure sobre els llavis.

Familiaritat, familiaritat.

Així és que, per tal de deixondir-se, la Naima aquella tarda va fer una cosa semblant a això d'aquí al damunt. Baixà fins a l'inici de la Rambla, avançà dues cruïlles i va tombar a l'esquerra. Aleshores va seguir carrer avall, va girar a la dreta, a l'esquerra, continuà amunt, ara cap aquí, ara cap allí, s'aturà ça i llà i continuà caminant. A trossos caminava amb el cap cot, amb la mirada fixa a les llambordes del terra, o durant altres estones admirava els balcons i balconades que la cerclaven, l'ambient estrambòtic del barri i els aires estranys, però captivadors al

cap i a la fi, que desprenia tot. Era una barreja caòtica, com aquell cuiner qui, amb un desenfre d'inspiració, comença a llençar ingredients a tort i a dret dins la cassola, esperant encuriós per veure quin serà finalment el resultat. El plat que sortia d'aquell experiment era sens dubte innovador, i el caos amb què s'havia format el dotava d'avantatges i inconvenients aleatòriament.

La Naima va continuar divagant pels estrets carrers, a l'atzar. I a l'atzar també, amb un cop força inesperat, va acabar arribant a un cul de sac del que no havia vist el cartell d'advertència. Al fons d'aquest, al cap del carrer, esperava una llibreria de segona mà, tal com anunciava un rètol al damunt de l'aparador. Era un establiment modest, que s'esqueia per allí com caigut sense voler, compungit i tímid.

Ella va acostar-s'hi, i donà un cop d'ull als llibres del mostrador i als anuncis que hi havia enganxats al vidre. Aquests primers estaven ordenats sense cap criteri apreciable, tan fàcil era trobar una obra mestra com un pecat mereixedor de l'apel·latiu d'impugnable, amb la qual cosa la Naima aviat va cansar-se'n. Entre els anuncis, en canvi, de seguida va fixar-se en un de concret que li cridà l'atenció:

SERVEI DE MUSES. TREBALLEM A DOMICILI

Tel.: 932724158

Oh, just el que em cal, va dir-se la Naima, al temps que prenia un bolígraf del bolso i s'apuntava el telèfon al palmell de la mà. Fet això, girà cua i caminà aleatòriament altre cop, fins que va anar a petar sense voler a la catedral de la Santa Creu. A partir d'allà enfilà el camí de retorn al pis, que esperava pels voltants de plaça Universitat.

En arribar a casa va anar directa al telèfon, va marcar a cops secs el nou-tres-dos-set-dos-quatre-u-cinc-vuit, i mentre sonava el tercer to una veu de dona un pèl freda va respondre:

-Muses a domicili, inspiració a balquena, digui? -la dona de l'altra banda de l'aparell va deixar anar aquestes paraules amb una cantarella apresada, que sens dubte l'avorria profundament.

-Bona tarda, he vist l'anunci. Necessitaria una musa.

-Mm, de debò? Deixi'm que li prengui les dades. Nom?

-Naima Vendrell.

-Adreça?

En acabat de la ronda de preguntes, que incloïen el color preferit, el color dels cabells o el mes de l'any que més li plaïa, la dona va comprometre's a enviar-li una musa l'endemà mateix, a les cinc de la tarda.

-Ding, dong! -sonà el timbre, dolçament, i la Naima es va dirigir prestament a obrir la porta, de sobte desensopida, treta d'algun estat d'encantament en què, per motius superflus que no tenen res a dir en aquesta història, havia caigut una estona abans.

Abans d'obrir, però, va fitar el replà a través de l'espell, on una dona de mitjana edat, això és, potser de quaranta anys, esperava amb un posat immutable. Vestia una mena d'uniforme, unes faldilles blaves amb una camisa blau cel i una jaqueta d'un to semblant, tot a joc. Portava els cabells a mig camí entre curts i llargs, de color castany força opac, i entre els braços, al damunt del pit, sostenia una carpeta. Finalment, el seu aspecte general, es pot dir que era d'aquells que tendeixen a passar desapercebuts, d'aquells que no maten, que ni fu ni fa, que no destaquen per la seva lletjor però tampoc per la seva gràcia.

La Naima va obrir la porta, convidant de seguida a entrar a la convidada, però ho va fer sense poder evitar una petita espurna de sorpresa, que es delatava en la fixació excessiva dels seus ulls, la rigidesa de les seves faccions o l'estat encantat general de la seva cara.

-I què esperava? -feu la nouvinguda, després dels «bona tarda» de rigor.

-Com diu?

-Li sorprèn el meu aspecte, suposo. Potser s'esperava una jove d'aspecte angelical vestida amb túnica grega, i potser acompanyada d'una lira, una flauta o una màscara tràgica. A molts els passa. Sobretot als homes, que es solen endur una decepció.

-Si li sóc sincera, no sé pas què m'esperava.

-En aquest cas, la sorpresa és del tot natural. Si no s'esperava res concret, qualsevol cosa que es presentés l'havia d'agafar desprevinguda, per força. Ah, el meu nom és Dora.

-Encantada -van fer encaixada de mans, mentre la Naima l'empenyia verbalment i amable cap al sofà de la sala d'estar- seu, seu, posa't còmode. Que et puc oferir res per veure, per a refrigerar aquesta tarda tan xafogosa?

L'anfitriona va oferir una ampolla de vi d'Itàlia de bona anomenada, reservat per a ocasions especials. Van convenir aleshores compartir-ne alguna copa, sense excedir-se en la quantitat, de manera que l'alcohol no els enterbolís els raonaments.

-I digues-me -inicià la Naima després d'algun intercanvi casual de paraules-, per què no? Per què no a les vestimentes clàssiques?

-Oh, abans ja ho fèiem. Però els homes pràcticament perdien la noció del món, embadalits pel nostre aspecte angelical, que he dit, i ben aviat intentaven flirtejar amb nosaltres i s'oblidaven del motiu pel qual ens havien demanat ajuda. Era poc professional, vaja, i l'empresa queia en picat, perquè el que és fer escriure llibres, inspirar novel·listes necessitats d'un cop de mà, no ho aconseguíem pas. Per això vam recórrer aquest aspecte físic més formal, menys... atractiu.

-Entenc.

La Dora va emportar-se la copa a la boca, amb un gest elegant de la mà dreta, i va fer passejar un glop d'aquell vi rosat per la gola, mentre l'assaboria.

-Així doncs, com funciona tot això? -demanà la Naima- Vull dir, com t'ho faràs per aconseguir que em tornin les idees?

-Oh, tot al seu temps -va mirar el rellotge-. És clar que el temps d'això que em demanes potser ja comença a arribar. Treballes amb portàtil, oi?

-Sí.

-Perfecte. Doncs per què no el portes i t'instal·les aquí al saló?

La Naima es llevà amb prou rapidesa, per a fer allò que l'altra li requeria. Va endur-se el portàtil fins a la taula de l'ampli saló, més enllà dels sofàs, va endollar el portàtil i va asseure-s'hi al davant, mentre l'engegava.

-Digues-me, què pensaves escriure? Quin gènere?

-Pensava en un thriller. Però tots els plantejaments que he aconseguit alçar fins ara, resulten recurrents, ordinaris o mancats de qualsevol mena d'atractiu. A voltes tinc la sensació que pel cap em ronda alguna cosa, alguna idea vaga que podria créixer dins meu si conegués els mitjans per aconseguir-ho, però no els conec, o els he oblidat, i fracasso.

-No t'hi amoïnis pas. És una sensació habitual en la majoria de casos que tracto. I en la majoria d'aquests, també, no es tracta pas d'un mal incorregible, sinó que sol consistir més en un malestar passatger, un miratge que emboira la inspiració de la víctima; aquesta té la solució al davant dels nassos, però és incapaç d'accedir-hi, com aquell qui necessita resoldre un problema matemàtic, sent que ho té tot i no li falta res, i malgrat tot no acaba de reeixir.

-I això té cura?

-Oh i tant, si no en tingúes, no m'hauria pas molestat a venir fins aquí. Per què no obres l'editor de textos i l'arxiu

de la novel·la?

-L'arxiu de la novel·la? El tinc en blanc encara, t'ho he dit abans.

-M'és igual això, tu obre'l.

-D'acord.

La Naima es plantà de nou davant d'aquell rectangle immaculadament blanc, tret del ja esmentat cursor intermitent. Aquella blancor impura se li presentava vertiginosa, com si d'un moment a l'altre hagués d'engolir-la, empassar-se-la pantalla i transistors avall.

-Imagino -reprengué la Dora-, que no tens res amb què arrencar, cap idea, ni que sigui un petit cap amb el que començar a descabdellar la història, oi?

Moviment del cap horitzontal, negatiu.

-Bé doncs, hauràs de trobar-l'ho. I com que no tenim temps per anar a fer voltes, haurà de ser en aquesta mateixa habitació -la Dora encetà un silenci, de la llargada exacta que creia necessària.
«Fes vagar la vista per la cambra. Fixa't en cada detall, estudia'l, destapa'l de dalt a baix i passa al següent. Notaràs que n'hi ha que t'interessen més que d'altres. Deixa't guiar, deixa't portar i nota com la inspiració ho omple tot.

La Naima va tractar de fer el que li havien dit, sense saber ben bé com posar-s'hi. Va abaixar lleugerament la pantalla del portàtil, i primer de tot va centrar la mirada en la finestra. Les cortines estaven mig passades, i només podia distingir l'edifici del davant, les finestres i els balcons llunyans, i el vent que bransolejava la roba estesa.

Balandrim-balandram.

Dins el saló, una fina capa de pols revestia el damunt del piano vertical. Al costat d'aquest, el primer calaix d'una barata calaixera de plàstic romania mig obert, i un llibre estava entravessat al mig d'aquesta obertura, mig dedins i mig defora. I més al cantó, hi havia la piloteta mig desinflada d'en Ruc, el gos de tura que havia tingut un temps enrere. Feia poc havia retrobat la seva pilota, i ara aquesta rondava per allà prop, sense cap motiu especial per fer-ho.

I tot això descrit aquí reposava sobre la vella catifa de l'Índia, aquella que l'Ernest li havia regalat un cop i que ella havia rebut amb tanta il·lusió. A la punta més propera, una taca de sang encara maculava el teixit oriental. La Naima no s'havia atrevit a aplicar-hi productes químics, per por a fer-la encara més malbé.

Sang, sang.

On la veus, la sang?, va dir-se. Aquella catifa estava tan impecable que podria passar per nova. L'assumpte de la sang havia estat una mala jugada de la seva imaginació. O una bona jugada, al capdavant, signe de que la citada imaginació havia abandonat la vaga, i després d'un acord satisfactori per a les dues parts havia tornat a la feina.

Un cadàver sobre la catifa de l'Índia, al peu del piano.

Res d'inaudit, fins aquí. Però aquest quadre ja oferia camins que recórrer, portes que creuar i moltes alternatives per prendre. Enlloc d'un mur infranquejable que l'encerclava i segrestava, la Naima havia donat amb una línia de sortida, des d'on arrencar a córrer, o a passejar pausadament, no calia córrer, i abastar més tard la línia de meta.

I aleshores, de cop i en un gest pràcticament casual, la Naima va dur les mans al teclat, disposant-les com corresponia. L'índex esquerre a la F, el dret a la J, el cor esquerre a la D i l'altre a la K, i així fins a vuit dits, deixant els polzes sense una posició clara, només amb la lleugera feina de fer anar la barra espaiadora.

Fet això, llesta, va prémer una primera lletra, la L, enfonsant convençudament l'anular dret. I des del primer moment, notà que no teclejava de forma indecisa, com ho havia fet fins llavors, sinó tot el contrari, amb la claredat que li disposava el fet de saber quina lletra escriuria just després de cada una.

Com totes les històries ben ordenades, va arrencar amb el títol:

LA PELL FRÀGIL

I al escriure aquestes tres paraules, sentia de forma del tot diàfana, amb una puresa pròpia d'una experiència mística, com allí naixia un món, un entramat d'aquells destinats a causar furor i renou. Continuà escrivint, primer

amb la paraula que donava el tret de sortida a la novel·la, i amb una gospira de nerviosisme al rerafons, la qual no va trigar a esvair-se:

Just en l'instant en què deixava escapar el darrer esbufec de vida, una fredor intensa, gairebé gèlida, va apoderar-se de l'estança tot sorgint de les seves faccions, blaves, immòbils, rígides i mortes. La sang brollava frenèticament de la ferida del pit i s'impregnava als teixits de la vella catifa de l'Índia. I aleshores les plaquetes, en contacte amb l'aire, es solidificaven i feien coagular la sang. Seria així com finalment l'obertura de la ferida quedaria obstruïda, tancada, i qualsevol mena de moviment trobaria fi. Els ulls, dos pous glaçats i infinitament pregons, restarien allí a l'espera, encara moltes hores oberts abans que ningú no arribés per a fer caure les parpelles.

La Naima seguí escrivint, empesa per una força insistent que no s'aturava en el seu sortidor de paraules. Ella escrivia i escrivia, pràcticament com una posseïda, fent de vincle entre aquesta força i el seu ordinador, més intèrpret que no pas inventora. Això havia de ser la inspiració; mai no l'havia sentida en una completesa tan absoluta. Però què la provocava? Una lògica vestida d'absurditat deia que era aquella dona, la Dora, allí asseguda al sofà amb aires de no donar cop, qui la provocava. I la Naima, assistida pel seny, tenia una certa tendència a descartar aquesta opció, però els fets parlaven per si sols i no podia negar l'evidència.

La Dora va continuar assistint a ca la Naima. Van acordar treballar de forma intensiva, de manera que cada tarda ella l'anava a veure, s'asseia al sofà i passava l'estona amb un passatemps o un altre. I així que ella arribava, les idees tornaven a rondar la ment de l'anfitriona, i les mans corrien cap al teclat del portàtil, com atretes per un magnetisme de gran magnitud. Es posava a teclejar, a una velocitat que astorava, i que gairebé donava la impressió que escrivia a la babalà, lletres a l'atzar sense solta ni volta, perquè semblava impossible que una ment humana pogués encadenar pensaments-paraules amb tal rapidesa.

Així doncs, en un obrir i cloure d'ulls, amb la rapidesa del llamp, la darrera paraula de la novel·la va anar a trobar a la penúltima, i l'arxiu va estar enllestit, tan sols a l'espera dels retocs finals, res més que motius superficials o estilístics. La Naima va llençar un xiscler d'alegria, en un to sobregut que per poc no sobrepassava el llindar d'oïda humana.

-Això s'ha de celebrar! -va fer la Naima, i ho va fer mentre envaïa la seva musa amb una abraçada afamada. Havia estat una tarda molt llarga, que havia deixat pas al vespre, i aquest ja començava a entregar el seu torn a la nit. Era el moment perfecte per una celebració.

-Oh, em sap greu, jo treballo demà, tinc més clients que inspirar. Haurà de ser un altre dia.

Així és que la Naima se'n va anar a cercar la festa, acompanyada per alguna amigat que havia aconseguit reunir. La nit fou d'aquelles interminables, i ella va comportar-se de forma totalment desinhibida, ara que s'havia tret un bon pes de sobre i podia valer-se de més llibertat de moviments. Finalment, quan la llum del dia següent ja començava a escolar-se, va posar peus de nou al pis, del tot baldada. I en aquell moment, entre cansament, embriaguesa i inicis de ressaca, no se'n va apercebre. Fou més tard, després de llevar-se, quan va descobrir el pòstig adherit al damunt de la tapa del portàtil.

Moltes gràcies pels serveis prestats

Dora

Deia el paper, i en un primer moment, si no s'era una persona recelosa o desconfiada, no hi havia motius per permetre que les sospites s'aixequessin. L'únic dubte s'oferia, molt raonablement, si hom es preguntava quins eren aquests serveis prestats, i si no era en realitat aquella que els agràia la mateixa que els havia prestat. La cosa s'aclariria, tanmateix, en accedir a l'ordinador.

Això és el que la Naima feu aleshores, sense pensar que una cosa tingués tant a veure amb l'altra, i obrint la carpeta on guardava la seva obra, joiosa i frisant per rellegir-la. Però només el cursor, pampalluguejant ansiosament, l'esperava en l'arxiu on la nit anterior havia acumulat tantes paraules.

En blanc, en blanc.

Si hagués tingut prou força per fer-ho, el cor li hagués explotat aleshores, i ella no hauria emprès ni una sola iniciativa destinada a impedir-ho. La sang s'hauria espargit pel seu interior, fins a sorgir a l'exterior a través de l'orifici que fos que romangués més accessible.

Va pensar que tot havia estat un somni. Un somni fugaç, que representa en un instant diverses setmanes d'una vida onírica, i que en acabat desapareix sense deixar rastre, abandonant-la en el mateix escenari en què la va recollir. Aquella pàgina en blanc.

Somni, somni.

La cosa, per un temps, va quedar aturada, garratibada en aquest punt. La Naima va intentar contactar a endebades amb la companyia de muses, primer per telèfon, però l'operadora va assegurar-li mecànicament que aquell número, el nou-tres-dos-set-dos-quatre-u-cinc-vuit, no estava donat d'alta, i després, tornant, no sense dificultats, al lloc on havia descobert l'anunci, per a comprovar com d'aquest no n'hi havia ni rastre, ni ningú no en sabia res de res.

I la cosa es podria haver acabat aquí. Ho hauria fet, però aquest tipus d'incertesa que ara ens ronda és poc concloent, de manera que tot va concloure després d'un últim enrenou. Això va ser en una llibreria, una de grossa i ben proveïda, on la Naima havia anat a parar per mitjà d'un seguit de successos poc importants per si sols, però imprescindibles per al que aquí ens pertoca.

Després d'errar una estona entre el mar de llibres, la Naima va descobrir-ne un que, per raons que es faran evidents, li va cridar, bramar l'atenció. Tot semblava indicar que es venia a cabassos, i una tal Dora Darots n'era l'autora:

LA PELL FRÀGIL

Deia el títol, amb una forma i un tipus de lletra que no defugien una certa timidesa. Aleshores, la Naima va fullejar algunes pàgines, i va comprovar que el títol no era l'única cosa que li resultava familiar. Fet el descobriment, va sentir una extrema frustració que escalava dins seu, sense fre, i seguidament, durant un instant molt breu d'alienació, va decidir que havia estat víctima d'un negoci genial.

Genial, genial.